

Ўзбекистон adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqqan boshlagan • 2006-yil, 21-aprel • № 16 (3845)

“СОҲИБҚИРОН ЛУТФУ ЭҲСОН БИЛА...”

Душманларнинг азамат ва шавкатлари бартараф бўлиб, ҳар бири бир сори қочдилар. Ҳазрат Соҳибқирон ул қиш саодат ва иқбол билан Қаршида турди ва лутфу эҳсон била андаги улуг, кичик, фақир, мискин раиятларга шайхон қизи билан боқиб, зироатқа ва иморатқа сазй қилди.

Шарафиддин АЛИ ЯЗДИЙ

Машҳур муаррихнинг бу эътирофи икки юз қирқ уч навқирон билан Амр Темурнинг ўн икки минг кишилик лашкарига мағлуб этган соҳибқирон Амир Темурнинг улғунлиги, ватанини мўғуллардан озод қилиб, буюк давлат қуриш йўлидаги илк катта ғалабасидан бугунги ва келгуси авлодларга мўжизадир. Ватан ва миллатга муҳаббатнинг беқиёс намунаси.

Абурауф Фитрат махсус асарини «Темур сағанаси» (асардан бизгача айрим парчаларгина етиб келган) деб атаган эди. Фитратнинг чет элларга тавлим олиш учун кетётган юрт фарзандларини буюк Соҳибқирон мақбарасига олиб бориб, Ватан ва миллатга садоқатли бўлиш ҳақида касамёд қилдирилган ҳам жадидларимизнинг Амир Темур бобомизга бўлган ихлос ва эҳтиромни далиллади.

Миллатимиз, халқимиз учун Соҳибқирон ва ҳуррият муштарак тушунчаларидир. Биргина мисол. Юрт истибоддир гирдобиди қолган, миллатнинг эр йўллари авёсиз катта-катта қулаётган ҳақиқатнинг элиги улуг шoirи Зокирхон Фуқрат иштирокчи бўлиб бундай хитоб қилган эди:

Ҳаманинг эмиди кўз тутгани бир соҳибқирон бўлди.
Исмоилбек Гаспралнинг «Муколамаи

шаротини» («Султонлар суҳбати») номли асариде Соҳибқирон ва Мир Сайид Барақа руҳлари Бухоро амира Насруллоҳонга, Қўқон хони Худойрхонга ва бошқа ҳукмдорларга озодликни асрай билмаганлари, энг зарур вақтда бирлаша олмаганлари учун танбех беради.

Қувайтда нашр этиладиган «Санъат» журналининг ўтган йилги 51-сониде Тошкент Шарқшунослик институти халқро муносабатлар, сиёсат ва ҳуқуқ кафедраси ўқитувчиси, доктор Муҳаммад ал-Бухорийнинг «Ўзбекистонда замонавий тараққиёт қалдириглар. Уларнинг шoirи — миллий санъат завола топмайди» сарлавҳали мақоласи эълон қилинди.

Муҳаммад ал-Бухорий: «Ўзбекистонда замонавий тараққиёт қалдириглар. Уларнинг шoirи — миллий санъат завола топмайди» сарлавҳали мақоласи эълон қилинди. Милоқ муаллифининг эътишоа, ўтган асрнинг етмишинчи йилларида келиб Ўзбекистонда тасвирий санъат соҳасида янги бир ҳаракат юзага келди ва у тез орада мамлакат маданият ҳаётининг барча қирраларига йилди.

Юқорида тилга олинган ижодий ҳаракатнинг энг катта ютуғи шунда бўлдики, — деб ёзади Муҳаммад ал-Бухорий, — қисқа фурсат ичида қўллаб китоблар, бошқа нашр воситалари орқали ислом маданиятининг олтин даврига ҳос миниатюра санъати йутқулариғайтадан жон бағишланди. Бу санъатнинг нодир ва бетакрор намуналари ҳанузгача

қўллаб китоблар, бошқа нашр воситалари орқали ислом маданиятининг олтин даврига ҳос миниатюра санъати йутқулариғайтадан жон бағишланди. Бу санъатнинг нодир ва бетакрор намуналари ҳанузгача

Қарши 2700 ёшда

Мухаммад ЮСУФ, Ўзбекистон халқ шoirи
ИҚРОР
О, ота маконим,
Онажон ўлкам,
Ўзбекистон, жоним тўшай сонинга.
Сендай меҳрибон йўқ,
Сенингдек кўркам,
Римни алишмасан бедапоянга.

Дўстлик ва ҲАМКОРЛИК ХИЗМАТИДА

27-28 апрел кунлари Тошкентда Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотига аъзо давлатлар маданият вазиранинг навбатдаги учрашуви бўлиб ўтди. 2001 йилнинг июнида тузилган Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотининг асосий йўналишлари — ҳафсизлик муаммолари ва савдо-иқтисодий мажмуадан ташқари, аъзо давлатлар ўртасида ижтимоий-маданият ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришга доир масалаларда ҳам изчиллик ва фоллик намойиш этиб келмоқда.

Андрей ВОЗНЕСЕНСКИЙ:

ТОШКЕНТ МЕН УЧУН ҚАДРЛИ

«Труд» газетасининг шу йил 15 апрел сониде атоқли руш шoirи Андрей Вознесенскийнинг шoirи Сирожиддин Сайид ҳақидаги ҳамда ҳозирги замон ўзбек шеърлятига доир мақоласи эълон қилинди. Газета мақола билан бирга Сирожиддин Сайиднинг бир туркум шеърлярини рус тилиде Ўзбекистон халқ шoirи Александр Файнберг таржимасиде чоп этган. Андрей Вознесенскийнинг Ватанимизга бўлган алоҳида ҳурмат-эътирофи кишини қувонтиради.

геополитик ўзгаришлар уни менинг юрагимдан қолиб ташлай олмайди. Машҳум Тошкент зиёлиласи рўй берганида мен ҳеч бир ўйлаб ўтирмай у томонга уқдим. Одамлари ер силкинишдан безовта-беором туғи Тошкент кўчаларини ҳеч қачон унутмайман. Вазирилар, талабалар, ўғри-каззоблар, милиционерлар барча-барчамиз бирга-бирга кўз юммай кутганда — палаткалар маржони қулфат оғушида ҳам аланечук сархуш ва бахтиёр биз ёшларнинг кўнгилмизини нурафшон қилган. Бели букилган... ҳайқали эслаймэн. Бели букилмаган шеърлят келажакда бизни қутайтган ва, айни чоғда, қон-қардошлигимиз имтиҳонига айланган глобал катаклизмларнинг ёркин тинимсоли бўлса эҳтимол.

халққа етказиб берадиган аёл хонанда овози етимишаётгандек туюлды. Оқигини айтсам, дастлаб бундай қўшиқлар одамларда қизиқим уйғотармикан, деб ҳам ўйладим. Лекин ҳозир қаерга бормай, биринчи навбатда фолклордан сўрашади, айниқса, «Жилама...» бўлсин деб туришади. Чет эл сафарлярида ҳам худди шундай бўлади.

«Жилама» деганда Ҳосила «Бийи-гул» (Шомурод бахши термаси, халқ оханги) қўшигини назарда тутаяпти. Дарҳақиқат, қўшиқнинг ўзи ҳам, унга ишланган клип ҳам миллийлиги, халқоналиги билан дилларни ром этди.

Ҳосила «Каландар II», «Ушқоқ», «Айлагач», «Ранюланмасун» каби мумтоз ашулалари, фолклор йўналишидаги «Йилбоши», «Воҳ-воҳ турман», «Тун» каби хоншайлари, «Келгин ёр», «Жонжон», «Муҳаббат», «Учратганда», «Сонидим» сингари замонавий эстрада қўшиқлари билан эл ичида танилди.

ТЕАТР САБОФИ

«КўШЧИНОР»ДА ЯНГРАГАН ҚўШИҚЛАР

Паркент туманидаги «Кўшчинор» маданият ва истироҳат боғида фолклор-этнографик жамоаларнинг вилот фестивали ўтказилди. Фестивалда 32 та жамоа иштирок этди. Уларнинг 12 таси янги ташкил этилган жамоалардир.

Ҳосила «Каландар II», «Ушқоқ», «Айлагач», «Ранюланмасун» каби мумтоз ашулалари, фолклор йўналишидаги «Йилбоши», «Воҳ-воҳ турман», «Тун» каби хоншайлари, «Келгин ёр», «Жонжон», «Муҳаббат», «Учратганда», «Сонидим» сингари замонавий эстрада қўшиқлари билан эл ичида танилди.

Мактублардан сатрлар

Хурматли жияним! Кеча маҳаллаимиз чойхонасида уч-тўртта улфатлар қаттиқ тортишиб қолдик...

Анджон вилояти

“ШУМ БОЛА” ПОЧТАСИДАН

Шум болаҳон ука! Соғ-саломат юрибсанми, димоғларинг чоғми? Қалам ҳақи ошай дептими? Эшитишимча, телевизурдагилар билан алоқанг яҳши эмиш...

Хоразм вилояти

“Севимли жияним! Сени шундай дейишга ҳаққим бор, деб ўйлайман. Негаки, газетани йигирма йилдан бери қаторма-қатор, бетма-бет ўқийман. Ўқиб бўлганларимни йигиб қўйибман...

Янгийул шахри

Болалар шеърлятинини маршали

Самуил Маршак тўғрисида гап кетгудай бўлса, «уни болалар шеърлятининг маршали» деб таърифлашди...

Самуил МАРШАК ЖАБФАРНИНГ УЗУГИ Дошмамид Жабфар кўпдан Хон саройи эркиси...

Жабфар бир кун олисроқ Бозордан қайтган чоғда, Йўлда тилло узуги Тушиб қопти бармоқдан...

Ҳаммолларга тайинлар: — Изланг шаҳар айларини. Хон соғғаси — топинг, дер Титраб Жабфар қўларини...

— Янги бошлигинг қалай? — Менда ноҳус ва ўта ноҳус иккита янгилик бор. Қайси бирдан бошлай?

Кулар оварс бўлмаса, Шу гага кўнармиди, Узукки Жабфариз ҳам Қидирса ўлармиди?!

МУНОЗАРА Тугма сўқир беш ўғлон, Бир-бирига эш ўғлон. Ҳиндистоннинг филини Яқироқдан биланга...

— Кизик, пора қалбаки доллар билан берилса, у пора ҳисобланадими ёки боғи директорини ҳузурига киришди ва янги рус деди...

Бешинчи сўқир келиб Филинғ орқа ёғдан, Ушлаб кўргач думини, Хулоса қилди шу дам:

— Ошналар, бу жонивор Гижжадан катта эмас, Бу менинг жиддий фикрим ҳам Фан учун муҳим, керак. Силаб филинғ оёғин, Дер — Бу каттақон терак.

Кўларинг тўртинчиси Ишга киришди, демас: — Дўстлар, менинг фикрим ҳам Фан учун муҳим, керак. Силаб филинғ оёғин, Дер — Бу каттақон терак.

Дунё-кенг...

КЛОПНАШТИРИШ ҚАДИМДАН ҚОЛГАНМИ? Газетамизнинг ўтган ҳафтадаги сониди («ЎЗАС», 2006 йил, 14 апрел) бошқирдистонлик машҳур олим Эрнест Мулдашевнинг биз яшаётган оламга ёндаш олам мавжудлиги ҳақидаги қарашлари ва бунинг тасдиқловчи унсурлар бора...

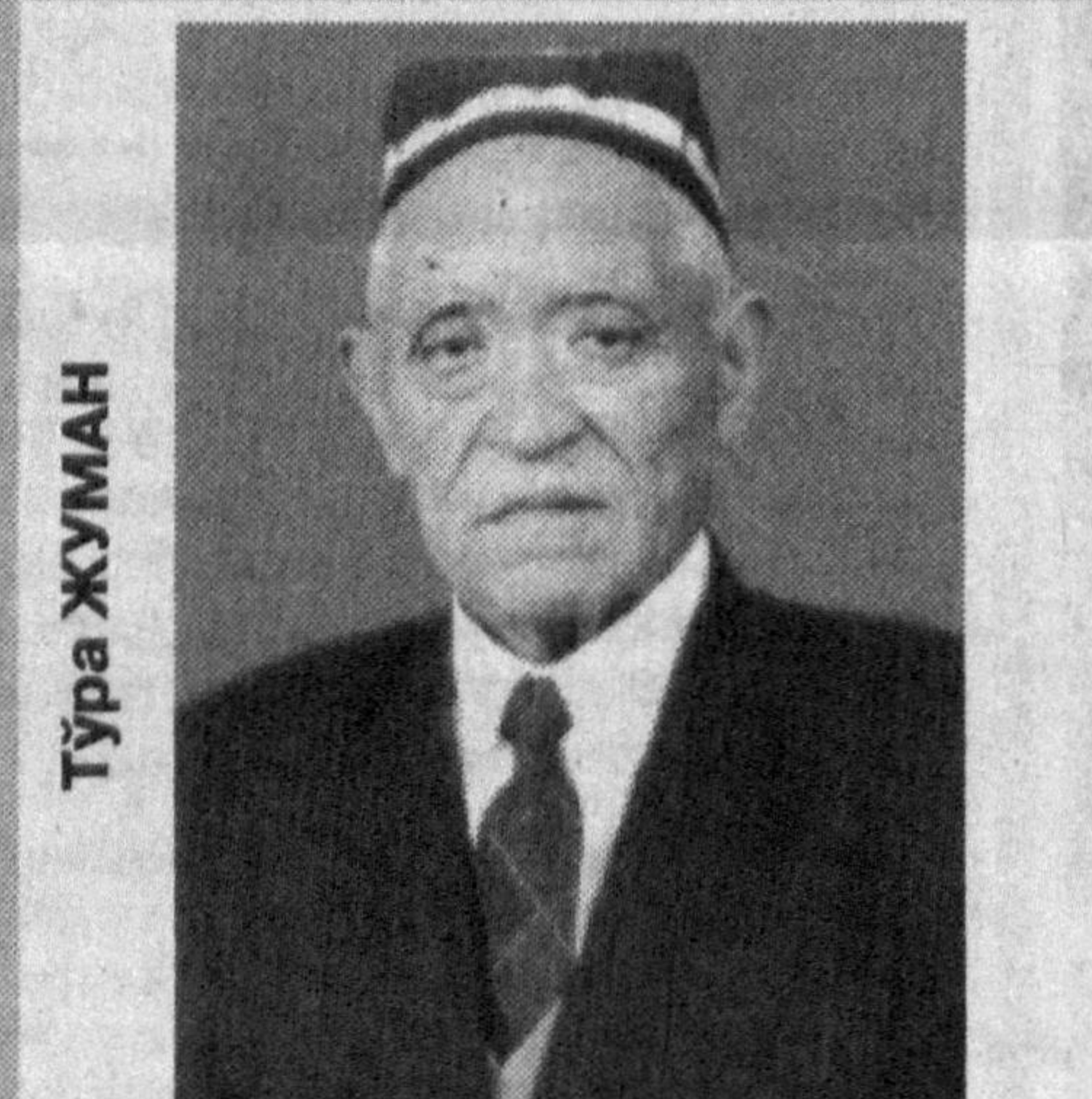
Дўрмон боғлари

Ҳорғин уфқларнинг этаклари ол, Кўёш ҳам юксакда кўрнар яққол, Олида ястанар мўйсифид Чотқол, Дўрмон боғларига келганда баҳор.

Уйкудан уйғонар ҳар гул, ҳар япроқ, Гуллар булулларга очади кучоқ, Ҳайрат-ла атрофга ташлаш ол ингоҳ, Дўрмон боғларига келганда баҳор.

Дилга ялҳом берар чечак рўхсори, Ёқимли турфаранг гуллар ифори, Азиздир бу дамда дўстлар дийдори, Дўрмон боғларига келганда баҳор.

Бу ғўша мен учун азиз, муқаррам, Қаламдош дўстларим бунда жамулжам. Улар дийдорига шошаман мен ҳам, Дўрмон боғларига келганда баҳор.

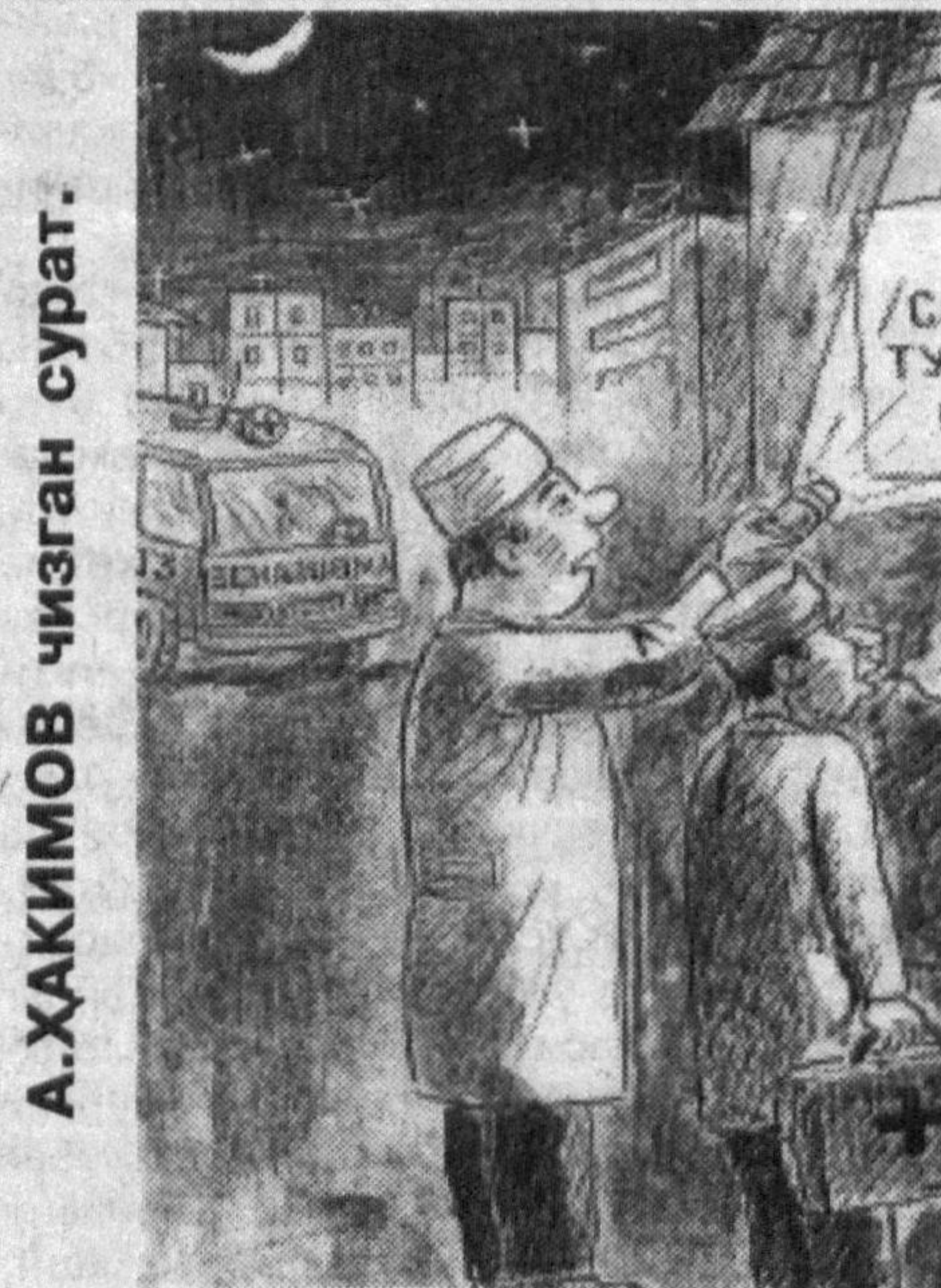
ГУЛЗОРГА КИРГАН БИЛАН

Гулзорга кирган билан қарга Булбул бўлмайди, Йўрғалаб юрган билан эшак Дулол бўлмайди.

ЭНДИ СИРА УЧМАЙДИ Мустақилми, келгандир меҳнат Қилмоқнинг чоғи, Қаргалар йўқ, буабуга қолди Ватанинғ боғи.

БАХТ ЭШИГИ Адашмасанг, пок бўлсанг, Бахт эшигин очади, Бойликнинг хазинаси гаҳқарини сочади.

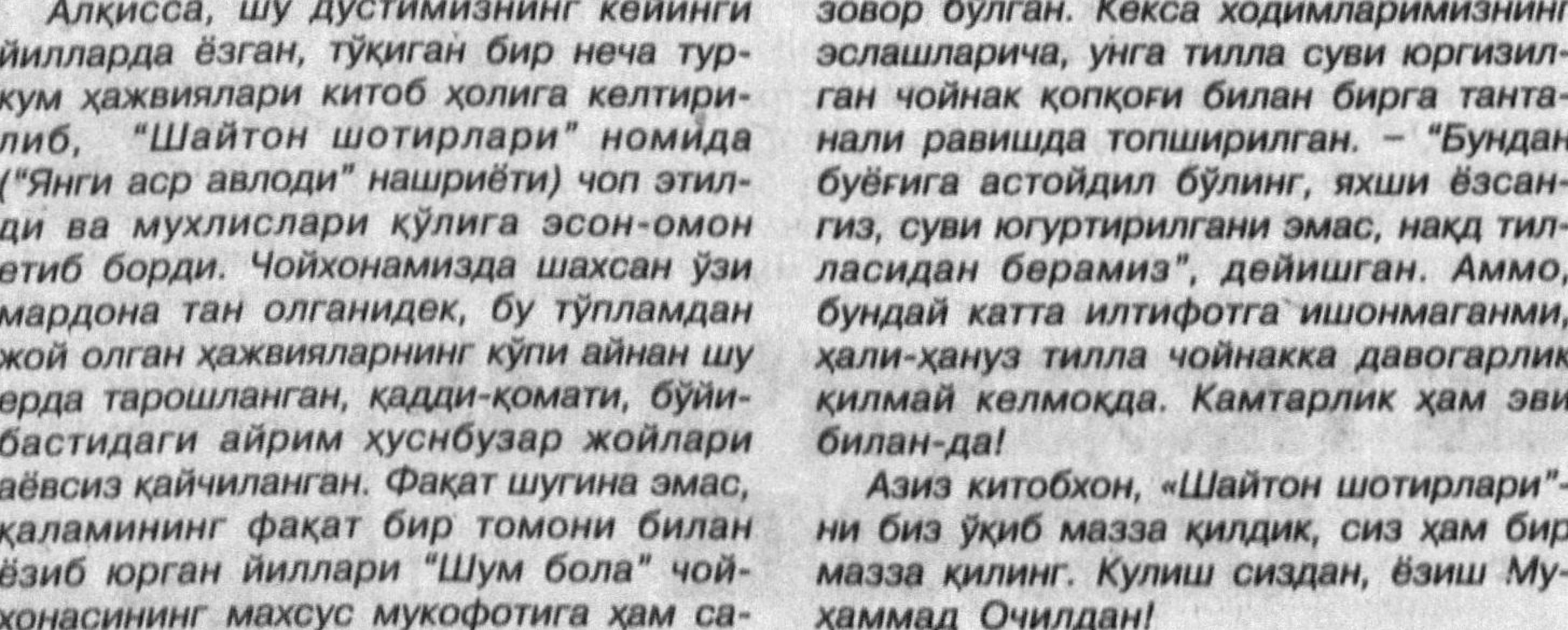
Ярамас ниятли кўп, эҳтиёт бўл, Адашмасанг, пок бўлсанг, Бахт эшигин очади.

А.ҲАКИМОВ чизган сурат.

СОВУҚБУЛОҚЛИК КАМТАР

Муҳаммад Очил, билсангиз, Қашқадарёнинг Совуқбулоқ қишлоғида тутилган. Шунга қарамай, иссиқ-иссиқ нарсалар ёзади...

Совуқбулоқлик камтарлик ҳам эши билан-да! Азиз китобхон, «Шайтон шотирлари» ни биз ўқиб мазза қилдик, сиз ҳам бир мазза қилин. Кулиш сиздан, ёшиш Муҳаммад Очилдан!

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги «Ўзбектеатр» ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Ўзбек Миллий академик драма театри актёри, Ўзбекистон халқ артисти Муҳаммадали Абдуқундузовга падали буюрзуқвори

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги «Ўзбектеатр» ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Театр ижодкорлари уюшмаси аъзоси, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти Қуватбой Абдурайимовга ўғли

Маданият ва спорт ишлари вазирлиги Ўзбекистон рус академик драма театри актёри, Ўзбекистон халқ артисти Владимир РИСУНОВнинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила-аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбек Миллий академик драма театри жамоаси театр актёри, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти, Халқро «Бобур» мукофоти соҳибдори Муҳаммадали Абдуқундузовга падали буюрзуқвори

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Ўзбекистон Ёзувчилар Уюшмаси

O'zbekiston adabiyoti va san'ati Manzili: Toshkent - 700083, Matbuotchilar k'chasi, 32

Бош муҳаррир Аҳмаджон МЕЛИБОЕВ «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси.

ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ. СОТУВДА НАРХИ ЭРКИН